

Evropska komisija je postigla značajan napredak u pružanju pomoći za integraciju većine tržišta električne energije i gasa širom bloka, kreiranjem pravnog okvira i obezbeđivanjem neophodne infrastrukture koja bi garantovala takav cilj.

Iako najveći deo Evrope ima koristi od ovih dostignuća, zemlje Istočne Evrope, naročito Rumunija i Bugarska, nisu uspele da slede ostatak bloka.

Veliki deo krivice snose nacionalne vlasti, koje su se opušteno postavile prema usvajanju i primeni pravila EU radi stvaranja slobodnih tržišta i otvaranja granica.

Ipak, učesnici na tržištu takođe sve više ukazuju na Evropsku komisiju zbog zatvaranja očiju na neuspehe ovog regiona da se uskladi sa ostatkom EU. Oni takođe kažu da su evropske institucije, poput banaka, pozajmljivale novac za projekte, nikada ne osiguravajući da ovi delovi infrastrukture zaista ispunjavaju cilj integracije tržišta.

Primeri ima na pretek.

Rumunski mrežni operator Transgaz blokira izvoz prirodnog gasa u susedne zemlje, kako je utvrdila istraga Evropske komisije.

Transgaz je takođe uložio milione evra od evropskih kreditora za izgradnju infrastrukture koja se trenutno ne koristi. Interkonektor Giurgiu - Ruse, koji povezuje Rumuniju sa Bugarskom gotovo je prazan, a iako je njegova svrha bila da pomogne Bugarskoj da diversifikuje snabdevanje uvozom gasa iz Rumunije, Rumunija je ta koja je preuzela neke male količine nabavljene u Bugarskoj.

Što je još važnije, Transgaz je takođe uložio milione evra iz fondova EU za izgradnju tranzitnog koridora Bugarska - Rumunija - Mađarska, ali sve veći su izgledi da će projekat propasti nakon što nije bilo interesovanja za kapacitet na mađarsko-rumunskoj granici.

Bugarska je ove nedelje odlučila da promeni zakon o energetici kako bi omogućila retroaktivnu izmenu regulisanih tarifa za gas, odbacivši upozorenje Evropske komisije da to ne čini, jer će na taj način narušiti princip pravne sigurnosti. Razumljivo da je, s obzirom na ponašanje nacionalnih vlasti u ovom regionu, strpljenje predstavnika Komisije sve tanje.

Međutim, Evropska komisija ne sme odustati od ovog regiona.

Privatne energetske kompanije koje su aktivne u regionu ostaju pristalice pravila slobodnog tržišta EU.

Potrebna im je podrška EU i žele da izgrade slobodna tržišta i trguju sa drugim igračima na regionalnom nivou.

Iz tog razloga, EU mora da izrazi aktivnije interesovanje u regionu i takođe osigura da sva sredstva odobrena lokalnim vlastima budu uslovljena doslednom primenom pravila EU.

Izvor: icis.com